

Изх. № 513 / 10.02.2026

ДО

**Г-ЖА РАЯ НАЗАРЯН – ПРЕДСЕДАТЕЛ НА 51 НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА
БЪЛГАРИЯ**

**Г-Н ПЕТЪР КЪНЕВ - ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО ИКОНОМИЧЕСКА ПОЛИТИКА И
ИНОВАЦИИ**

ПРОФ. Д-Р КОСТАДИН АНГЕЛОВ – ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

**Г-Н ГАБРИЕЛ ВЪЛКОВ – ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО ВЪПРОСИТЕ НА МЛАДЕЖТА
И СПОРТА**

**Г-ЖА ИЛИАНА ЖЕКОВА - ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО ДЕМОГРАФСКАТА
ПОЛИТИКА, ДЕЦАТА И СЕМЕЙСТВОТО**

ОТНОСНО: Законопроект № 51-654-01-5 от 19.01.2026 г. за изменение и допълнение на Закона за тютюна, тютюневите и свързаните с тях изделия, внесен от Габриел Вълков и група народни представители

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА,

От името на организациите, членове на Коалиция за живот без тютюн и никотин и Сдружение “България без дим”, изразяваме **категорична подкрепа на внесения ЗИД на Закона за тютюна, тютюневите и свързаните с тях изделия** (№ 51-654-01-5, 19.01.2026 г.)

Като представители на гражданското общество и на организациите, ангажирани с борбата против тютюнопушенето вече повече от десетилетие, **апелираме към всички народни представители да го подкрепят.**

Подкрепяме изцяло мотивите на вносителите, като отбелязваме и следните:

1/ Бързо нарастваща популярност сред младежите

През последните години в България и в световен мащаб се наблюдава нарастване употребата на никотинови паучове.

Според „Глобалното проучване на тютюнопушенето сред младите хора, България 2023“, (GYTS), **10,7% от 13-15 годишните ученици в България (12.0% от момчетата и 9,6% от момичетата) в момента използват никотинови паучове.**¹

Данните от САЩ показват, че продажбите на най-разпространената марка никотинови паучове са се увеличили от 163 000 броя през 2016 г. до 9,5 милиарда броя през 2023 г., като през 2024 г. са достигнали до над 1 милиард броя месечно! Проучване на американски автори разкрива, че разпространението на **употребата на никотинови паучове се е увеличило повече от два пъти сред подрастващите и младежите на възраст 13-20 години. 11,1% от тях съобщават, че използват никотинови паучове**, като повечето ги използват често, което показва реалния риск от пристрастяване.^{2,3,4}

2/ Здравни рискове за младите хора

Към настоящия момент има все повече **независими научни доказателства, че употребата на никотинови паучове може да повиши риска от сърдечно-съдови заболявания и проблеми с оралното здраве, особено сред младите хора.**

Паучовете съдържат **синтетични никотинови**, стабилизатори, целулоза, различни подсладители и широко разнообразие от ароматизатори, обвити в микрофибърна обвивка. В някои изследвания се откриват и следи от **канцерогенни тютюноспецифични нитрозамини (TSNA)**, както и **концентрации на никотин, много по-високи от посочените (и от допустимите).**⁵

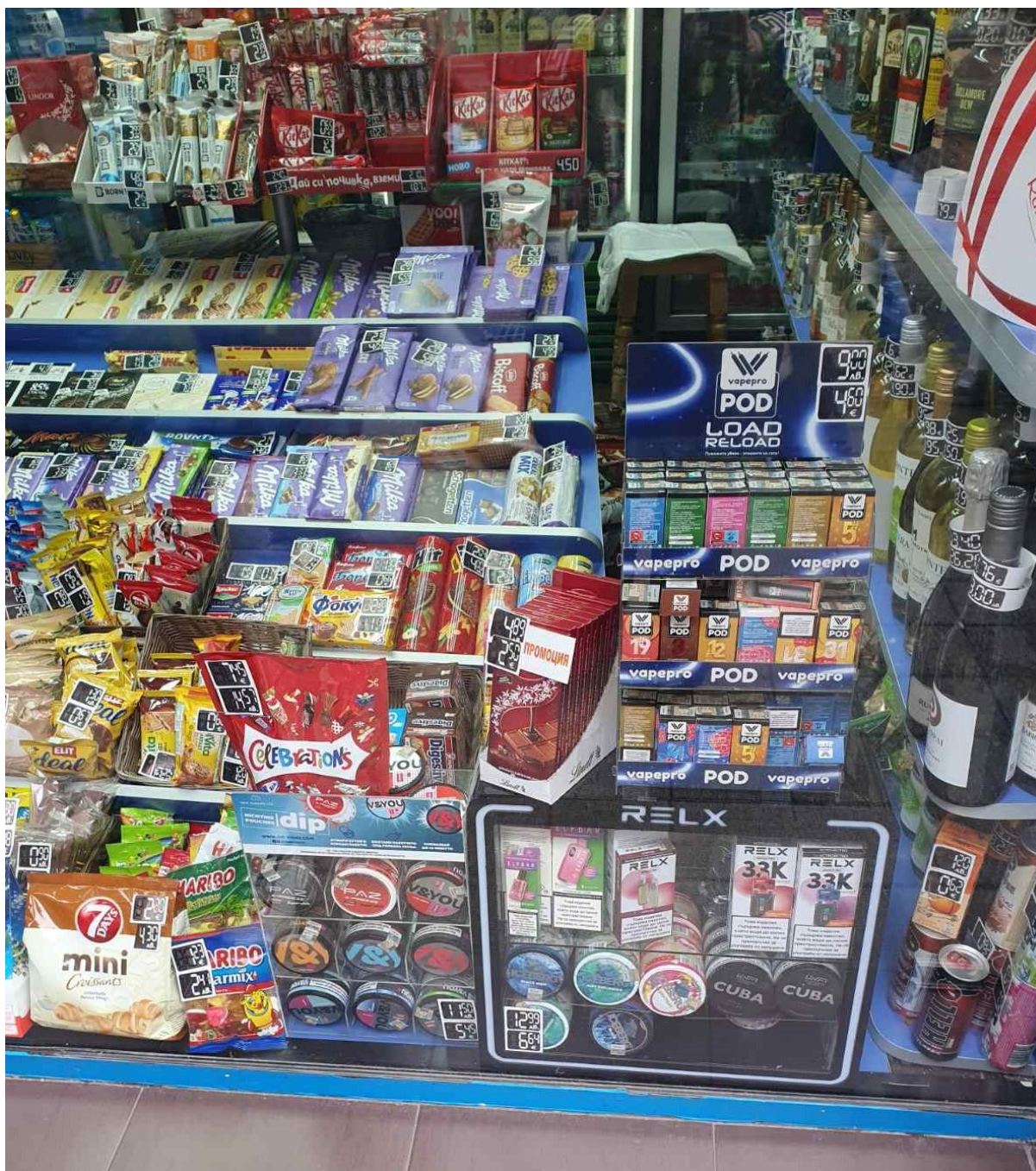
Употребата на никотинови паучове създава **множество рискове за здравето**, сред които на първо място **зависимост към никотина**, като децата и тийнейджърите са много по-податливи на пристрастяване към никотина от възрастните; повишена вероятност от **двойна или поли-тютюнева употреба**; хиперкератоза и **сериозни нарушения на пародонталното здраве**, което в по-късен етап може да доведе и до развитие на рак на устната. Може да се стигне и до **повишаване на кръвното налягане, ускоряване на сърдечната дейност, аритмия**, както и други функционални и органични нарушения на сърдечно-съдовата система.^{6,7,8,9}

Предвид особено високото съдържание на никотин, те са **изключително опасни за непълнолетни лица и непушачи**, тъй като **токсичността на никотиновите продукти се измерва спрямо милиграмите никотин на килограм телесна маса.**

В случай на **никотиново отравяне** се наблюдават гадене, повръщане, дехидратация, главоболие, световъртеж, ниско кръвно налягане, безпокойство, дезориентация, потене, учестено дишане. В екстремни случаи са възможни гърчове, кома и дихателни проблеми.¹⁰

3/ Агресивни маркетингови стратегии, насочени към определена демографска група

Анализ на съдържанието на рекламите показва, че над 90% от тях акцентират върху плодове, десерти, алкохол, кафе, мента, вкусове, които са сред най-привлекателните за по-младата аудитория.¹¹ Липсата на забрана за рекламата позволява на практика присъствието им навсякъде, включително там, където се намират и малолетни, и непълнолетни – сред бонбоните, сладките и храните.

Социалните медийни платформи, особено *TikTok*, засилват привлекателността на никотиновите паучове, като видеоклиповете ги представят като **желан начин на живот** - съдържат витамини, минерали, не съдържат захар, „хидратиранат кожата“, даже представляват “нежна грижа” за нея - което допълнително **нормализира употребата им** сред младите хора.^{12,13}

4/ Характеристики и привлекателност на продукта

Многообразието от вкусове и аромати, както и опаковката на никотиновите паучове значително повишават привлекателността им за младите хора. **Ярко оцветените кутии и подсладителите** в продуктите могат да привлекат малки деца, увеличавайки риска от случайно поглъщане. При тях даже ниско съдържание на никотин в пакетчета (3 мг или 6 мг) представлява риск от никотиново отравяне, тъй като процентът на случайно поглъщане се увеличава значително през последните години.^{14,15}

5/ Резултати от потребителски проучвания

Изследванията показват, че **рекламите на никотинови паучове увеличават вероятността от употреба сред младите хора**, като ароматизираните продукти са особено привлекателни и това води до бърза никотинова зависимост.¹⁶

Проучване установи, че подрастващите, които са гледали реклами, са по-склонни да използват никотинови паучове в сравнение с традиционните тютюневи изделия.

Много потребители възприемат никотиновите пакетчета като предназначени за младежи, като рекламните материали подсилват това. Съществува опасение, че никотиновите паучове ще доведат до двойна употреба, а не до отказване, тъй като много потребители ги възприемат като допълнение към тютюнопушенето.¹⁷

Паучовете са атрактивни за непълнолетните лица и поради метода на **употребата им, която лесно остава незабелязана** в класната стая и пред отговорните за тях възрастни.¹⁸

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА,

Във връзка с всички изложени мотиви, считаме, че **предлагането и продажбата на никотинови паучове трябва да бъдат забранени**, независимо от съдържанието на никотин в тях, поради потенциалните вредни последици за здравето на младите хора, въпреки твърденията на индустрията за намален риск. Тя по никакъв начин не е доказала, че тези продукти ще намалят вредата или ще бъдат от полза за общественото здраве, особено за неупотребяващи, като младежите и децата.¹⁹ Такава е практиката в много страни в Европа и по света – Нидерландия, Франция, Белгия, Люксембург, Германия, Молдова, Казахстан, Узбекистан, Русия, Канада, Бразилия, Саудитска Арабия и други.²⁰

Като считаме, че представеният законопроект е в правилната посока, той в никакъв случай не отменя **ангажиментите на държавата и към другите значими предложения за промени в законодателството, свързани с употребата на тютюневи и никотинови изделия**. Забраната за вейповете така и досега не беше реализирана. Промените в Закона за здравето, свързани с разширяването на контрола на забраната за пушене на закрити обществени места, бяха стопирани още на ниво Комисия по здравеопазването. Същото важи за рекламата на тютюневи и никотинови изделия, за спонсорството от страна на тютюневите компании, за акциза, за превантивната работа на държавата... Свидетели сме на **липса на реална ангажираност на държавата към здравето на българските граждани и най-вече на децата и младите хора**.

Очакваме този законопроект да бъде приет и това да бъде последвано и от други належащи промени в законодателството, свързани с употребата на тютюневи и никотинови изделия. Нужна е конкретна стратегия в тази посока, добре финансирана и обезпечена, за да може България достойно да достигне **препоръчаните от ЕС 5% разпространение употребата на тютюневи и никотинови изделия, през 2040 г. и българите да бъдат здрави**.

С уважение,

Д-р Гергана Гешанова,

Председател на Коалиция за живот без тютюн и никотин

---

¹ Глобално проучване на тютюнопушенето сред младите хора, България 2023, GYTS, [https://cdn.who.int/media/docs/default-source/ncds/ncd-surveillance/data-reporting/bulgaria/bulgaria-gyts-2023-factsheet-\(ages-13-15\)-final_508.pdf?sfvrsn=acdab4d7_1&download=true](https://cdn.who.int/media/docs/default-source/ncds/ncd-surveillance/data-reporting/bulgaria/bulgaria-gyts-2023-factsheet-(ages-13-15)-final_508.pdf?sfvrsn=acdab4d7_1&download=true)

² Patel M, Kierstead EC, Kreslake J, Schillo BA. Patterns of oral nicotine pouch use among U.S. adolescents and young adults. *Prev Med Rep.* Aug 2023;34:102239. doi:10.1016/j.pmedr.2023.102239

³ Park-Lee E, Jamal A, Cowan H, et al. Notes from the Field: E-Cigarette and Nicotine Pouch Use Among Middle and High School Students - United States, 2024. *MMWR Morb Mortal Wkly Rep.* Sep 5 2024;73(35):774-778. doi:10.15585/mmwr.mm7335a3

⁴ Gaiha S., Lin, C., Lempert L., Halpern-Felsher B. Use, marketing, and appeal of oral nicotine products among adolescents, young adults, and adults. *Addictive Behaviors.* 2023 May;140:107632. PMID: 36731224. DOI: 10.1016/j.addbeh.2023.107632.

⁵ <https://tobaccocontrol.bmj.com/content/33/2/193>

⁶ <https://link.springer.com/article/10.1186/s12903-024-04598-8>

⁷ <https://btvnovinite.bg/bulgaria/nova-moda.html>

⁸ <https://www.knigovishte.bg/vijte/6286-naistina-li-nikotinovite-pauchove-sa-po-malko-opasni-ot-tsigarite>

⁹ <https://www.forlife.bg/snuski-hit-sred-mladite-risk-za-zdraveto>

¹⁰ <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2214750024001628?via%3Dihub>

¹¹ Vogel EA, Tackett AP, Unger JB, Gonzalez MJ, Peraza N, Jafarzadeh NS, Page MK, Goniewicz ML, Wong M, Leventhal AM. Effects of flavour and modified risk claims on nicotine pouch perceptions and use intentions among young adults who use inhalable nicotine and tobacco products: a randomised controlled trial. *Tob Control.* 2025 May 15;34(3):315-322. doi: 10.1136/tc-2023-058382. PMID: 38148143; PMCID: PMC11199376.

-
- ¹² Vassey J, Vogel EA, Unger JB, Cho J, Bae D, Donaldson SI, Allem JP. Impact of Instagram and TikTok influencer marketing on perceptions of e-cigarettes and perceptions of influencers in young adults: a randomised survey-based experiment. *Tob Control*. 2025 Feb 13;tc-2024-059021. doi: 10.1136/tc-2024-059021. Epub ahead of print. PMID: 39947698; PMCID: PMC12343919.
- ¹³ Mand A, Fonteyne K, Struik L. Examining How Oral Nicotine Pouches Are Trending on TikTok: A Qualitative Descriptive Study. *JMIR Form Res*. 2025;9:e73032. Published 2025 Nov 14. doi:10.2196/73032 - <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/ucsf.idm.oclc.org/41236804/>
- ¹⁴ Shaikh SB, Newton C, Tung WC, et al. Classification, perception, and toxicity of emerging flavored oral nicotine pouches. *Int J Environ Res Public Health*. 2023;20(5):4526. PubMed doi: 10.3390/ijerph20054526
- ¹⁵ Gaunt MJ. Kids can mistake nicotine lozenges for candy or mints. *Pharmacy Times*. 2014;80(2). Updated February 14, 2014. Accessed November 25, 2024. <https://www.pharmacytimes.com/view/kids-can-mistake-nicotinelozenges-for-candy-or-mints>
- ¹⁶ Marynak KL, Robichaud MO, Puryear T, Kennedy RD, Moran MB. #Nicotineaddiction on TikTok: A quantitative content analysis of top-viewed posts. *Tob Induc Dis*. 2022 Aug 5;20:69. doi: 10.18332/tid/151868. PMID: 35979474; PMCID: PMC9353672.
- ¹⁷ Morales M, Fahrion A, Watkins SL. #NicotineAddictionCheck: Puff Bar Culture, Addiction Apathy, and Promotion of E-Cigarettes on TikTok. *Int J Environ Res Public Health*. 2022 Feb 5;19(3):1820. doi: 10.3390/ijerph19031820. PMID: 35162846; PMCID: PMC8835227.
- ¹⁸ Vassey J, Vogel EA, Unger JB, Cho J, Bae D, Donaldson SI, Allem JP. Impact of Instagram and TikTok influencer marketing on perceptions of e-cigarettes and perceptions of influencers in young adults: a randomised survey-based experiment. *Tob Control*. 2025 Feb 13;tc-2024-059021. doi: 10.1136/tc-2024-059021. Epub ahead of print. PMID: 39947698; PMCID: PMC12343919.
- ¹⁹ FDA should not authorize the marketing of 20 flavored ZYN nicotine pouches with the modified risk claim, "Using ZYN instead of cigarettes puts you at a lower risk of mouth cancer, heart disease, lung cancer, stroke, emphysema, and chronic bronchitis" because these products will likely have harmful health impacts on youth - <https://profglantz.com/2026/01/09/fda-should-not-authorize-marketing-flavored-zyn-nicotine-pouches-as-modified-risk-products-because-swedish-match-failed-to-provide-evidence-specific-to-zyn-demonstrating-that-they-will-benefit-the-hea/>
- ²⁰ <https://neopouches.com/blogs/infos/banning-nicotine-pouches>, <https://tobacointelligence.com/regulatory-tracker-global-regulation-of-tobacco-free-pouches/>